

JEDNOŚĆ PRZEZ POKORĘ

Tekst przewodni: Flp 2,2.

Zakres studium: Flp 2,1-8.

Część I: Przegląd

Flp 2,1-4 rozpoczyna tę część listu, w której Paweł omawia przykład pokory Chrystusa jako wzorzec życia chrześcijan (Flp 2,1-18). Chrystus jest naszym najważniejszym wzorem poddania się Bogu, miłowania Go oraz jedności z Nim. Podczas swojej ziemskiej służby Chrystus zachowywał ścisłą łączność z Ojcem i wielokrotnie podkreślał swoją jedność z Nim (J 5,19; 10,30.38; 12,45; 14,9-10; 17,11.21-24). Podobnie Jezus podkreślał swoją jedność z Duchem Świętym (J 14,16.26; 15,26; 16,7).

Osoby Bóstwa istnieją wiecznie w harmonijnej więzi miłości, która jest wzorcem jedności i miłości mających definiować więzi między wierzącymi. Paweł podkreśla tę kwestię nie tylko w *Liście do Filipian*, ale także w wielu innych pismach. Na przykład, na początku *1. Listu do Koryntian* mówi: „A proszę was, bracia, w imieniu Pana naszego, Jezusa Chrystusa, abyście wszyscy byli jednomyślni i aby nie było między wami rozłamów, lecz abyście byli zespoleni jednością myśli i jednością zdania” (1 Kor 1,10; por. Rz 15,5-7; Ga 3,26-29; Ef 4,1-6; Kol 3,12-15).

Ta lekcja podkreśla trzy zasadnicze tematy:

1. Życie w jedności i okazywanie wzajemnej miłości to podstawowe obowiązki chrześcijanina i elementy zachowania, jakich należy oczekiwać od każdego wyznawcy Jezusa.
2. Jako chrześcijanie jesteśmy powołani do pielęgnowania Chrystusowego usposobienia i sposobu myślenia. Paweł wyraźnie wskazuje, co obejmuje takie Chrystusowe usposobienie.
3. Nasze niedoskonałe umysły nie są w stanie w pełni pojąć nieskończonego uniżenia, jakim było przyjęcie człowieczeństwa przez Chrystusa. To uniżenie jest dla nas nieprzeniknioną tajemnicą.

Część II: Komentarz

Ilustracja

„Ze względów bezpieczeństwa alpinści podczas wspinaczki spinają się liną. Dzięki temu, jeśli zdarzy się, że któryś z nich odpadnie od ściany, nie spadnie w przepaść. Zostanie potrzymany przez innych do czasu, gdy odzyska uchwyt i oparcie dla stóp. W Kościele powinno być podobnie. Kiedy jeden wyznawca potknie się i upadnie, inni powinni go podtrzymać, aby stanął na nogi. Jesteśmy związani ze sobą przez Ducha Świętego” (Michael P. Green, *1500 Illustrations for Biblical Preaching*, Grand Rapids 2000, s. 66).

Jedność i miłość

W Flp 2,1-4 Paweł wskazuje, że egoistyczna ambicja jest główną przyczyną braku jedności w Kościele. Mówi: „Nie czyńcie nic z kłótności ani przez wzgląd na próżną chwałę” (Flp 2,3). Wyrażenia „kłótność” i „próżna chwała” są tłumaczeniem greckich rzeczowników *eritheia* i *kenodoksia*, które rzadko występują w *Nowym Testamencie*. Pierwszy z nich występuje siedmiokrotnie, niemal wyłącznie w listach Pawła (Rz 2,8; 2 Kor 12,20; Ga 5,20; Flp 1,16; 2,3; Jk 3,14.16). Drugi pojawia się tylko raz. Ciekawe, że słowo *eritheia* nie występuje w *Septuagincie*, greckim przekładzie *Starego Testamentu*, a słowo *kenodoksia* występuje tylko trzykrotnie, ale nie w księgach kanonicznych. Tak więc wydaje się, że użycie przez Pawła tych słów w Flp 2,3 nie było oparte na greckim przekładzie *Starego Testamentu*. Z drugiej strony, oba te słowa występują w starożytnych listach występów oraz w pismach filozofów krytykujących przeciwników (zob. Gerald F. Hawthorne, *Philippians, Word Biblical Commentary*, t. 43, Dallas 2004], s. 87). Nic dziwnego, że *eritheia* występuje w katalogu grzechów zapisanym w 2 Kor 12,20 i Ga 5,20. Najwyraźniej Paweł użył tych słów, by wskazać zachowania, jakich chrześcijanie powinni unikać.

Flp 2,1-4 wskazuje, że aby jedność była realna w Kościele, należy nie tylko unikać rywalizacji i egoizmu, które burzą zgodę, ale także praktykować chrześcijańskie zalety niezbędne dla umacniania poczucia wspólnoty. Atmosfera zgody cechuje się pociechą, wsparciem, miłością, wspólnotą, wrażliwością i miłosierdziem (Flp 2,1). W takiej atmosferze ludzie „są jednej myśli”, miłują się wzajemnie i są „ożywieni jednomyślnością” (Flp 2,2).

Paweł oczywiście nie wzywał do jednakowości, ale od jedności w różnorodności. Potępiając „kłótność” i „próżną chwałę”, przedstawia inną postawę, mianowicie „pokorę” (Flp 2,3). Ta postawa jest wyjaśniona w tym samym zdaniu: „Uważajcie jedni drugich za wyższych od siebie” (Flp 2,3). Ta myśl jest tak ważna, iż Paweł powtarza ją innymi słowami w kolejnym wersecie: „Niechaj każdy baczy nie tylko na to, co jego, lecz i na to, co cudze” (Flp 2,4). Paweł nie prosił swoich adresatów, by zupełnie wyzbyli się troski o swoje sprawy, ale by okazywali szczerze zainteresowanie dobrem innych zamiast odnosić się do nich obojętnie. Jezus jest naszym

najwyższym Wzorcem w tej kwestii. Tak więc Paweł wzywa swoich adresatów, by rozwijali usposobienie podobne do usposobienia Chrystusa.

Usposobienie Chrystusowe

Flp 2,1-8 zawiera słowa pochodzące od greckiego tematu *fron*. Temat ten jest stosowany, by podkreślić „zdolność do rozumnego planowania” (Johannes P. Louw i Eugene A. Nida, *Greek-English Lexicon of the New Testament: Based on Semantic Domains*, wyd. 2, Nowy Jork 1996, s. 324). W tym kontekście w Flp 2,2 Paweł wzywa swoich adresatów, by „bądźcie jednej myśli” [*to auto fronēte*] mając tę samą miłość, będąc jednego ducha i myśląc to samo [*to hen fronountes*]. Ta zgodność jest możliwa jedynie pod warunkiem, że każdy „w pokorze” [*tapeinofrosynē*] będzie uważał innych za ważniejszych od siebie (Flp 2,3). Kulminacja tego wywodu następuje w zdaniu: „Takiego bądźcie względem siebie usposobienia [*froneite*], jakie było w Chrystusie Jezusie” (Flp 2,5). Paweł wzywa Filipian, by rozwijali Chrystusowy sposób myślenia, gdyż tylko taki sposób myślenia prowadzi do Chrystusowego sposobu postępowania.

Bibliści nie są zgodni co do tego, czy słowo „takiego [usposobienia]” w Flp 2,5 odnosi się do pokory wspomnianej w Flp 2,1-4, czy do pokory Jezusa przejawianej w Jego postawie opisanej w Flp 2,6-8. W każdym razie Jezus jest wzorcem do naśladowania. „Każdy musi skupić uwagę na kimś lub na czymś poza samym sobą. Dla chrześcijan takim obiektem uwagi jest sam Jezus Chrystus, Król i Pan, oraz dobra nowina, która podbija świat w Jego imieniu” (Tom Wright, *Paul for Everyone: The Prison Letters: Ephesians, Philippians, Colossians, and Philemon*, Londyn 2004, s. 98).

Jako chrześcijanie mamy pielęgnować Chrystusowy sposób myślenia i postępowania. Paweł stwierdza, że Jezus był w pełni świadomy, kim jest (Flp 2,6), a jednak dobrowolnie wyrzekł się siebie (Flp 2,7) i upokorzył się (Flp 2,8). Paweł wyjaśnia, że (1) Jezus wyparł się samego siebie, kiedy „przyjął postać sługi”, to znaczy „okazał się z postawy człowiekiem” (Flp 2,7); (2) unżył się „i był posłuszny aż do śmierci” (Flp 2,8). Tak więc Jezus stał się Sługą (zob. Mt 20,28; Mk 10,45) i ofiarował się dla zbawienia ludzi (zob. 2 Kor 8,9; Hbr 12,2) posłuszny woli Boga (zob. Mt 26,39; Rz 5,19). Ci, którzy mają usposobienie Chrystusowe, są gotowi czynić podobnie.

Nieprzenikniona tajemnica

W 1 Tm 3,16 Paweł dokonuje podsumowania misji Jezusa. Jego inkarnacja, śmierć, zmartwychwstanie, wniebowstąpienie, a nawet nawiązanie do głoszenia ewangelii poganom i nawrócenia wielu z nich są przedstawione w niezwykle związanych słowach. Ziemską misja Jezusa i jej efekty są ukazane jako treść tajemnicy pobożności.

Greckie słowo *mysterion* („tajemnica”) występuje dwadzieścia osiem razy w *Nowym Testamencie*, przeważnie w listach Pawła (dwadzieścia jeden razy). Niemal zawsze słowo to używane przez Pawła ma chrystologiczną wagę. Na przykład, w Rz 16,25 Paweł łączy tajemnicę z przesłaniem ewangelii. Podobnie w Ef 3,2-13 apostoł mówi o tajemnicy w kontekście jego służby wśród pogan. Paweł wskazuje, że „przez objawienie została mu odsłonięta tajemnica” (Ef 3,3), dzięki czemu uzyskał lepsze „pojmwowanie tajemnicy Chrystusowej” (Ef 3,4). Szereg biblistów przyznaje, że wyrażenie „tajemnica Chrystusowa” można zrozumieć jako „tajemnicę, którą jest Chrystus”. Paweł rozwija to pojęcie szerzej w *Liście do Kolosan*. Mówi o „tajemnicy zakrytej od wieków i od pokoleń” (Kol 1,26). Dalej nawiązuje do tego, „jak wielkie jest między poganami bogactwo chwały tej tajemnicy, którą jest Chrystus w was, nadzieja chwały” (Kol 1,27; zob. także Kol 2,2; 4,3). W Ef 6,19 apostoł Paweł wymienia swoje dzieło głoszenia „tajemnicy ewangelii” czyli „tajemnicy, którą jest ewangelia” (BG). W Rz 11,25 tajemnica wiąże się z faktem, że ewangelia ma dotrzeć do pogan. Następnie Paweł wskazuje, że łaska Boża jest tajemnicą niemożliwą do pojęcia (Rz 11,33). Tak rzeczywiście jest. Jezus dobrowolnie zniósł „krzyż, nie bacząc na jego hańbę” (Hbr 12,2). Jak napisał Paweł w Flp 2,8, Jezus ukorzył się aż do śmierci, „i to do śmierci krzyżowej”.

Część III: Zastosowanie

Przemyślcie poniższe spostrzeżenia, a następnie zadaj uczestnikom wspólnego studium pytania do dyskusji.

„Wizytator w szpitalu psychiatrycznym zwrócił uwagę, że setek niebezpiecznych pacjentów pilnowało tylko trzech strażników. Zapytał oprowadzającego go lekarza:

- Czy nie obawiacie się, że ci ludzie obezwładnią strażników i uciekną?

- O nie! - odpowiedział lekarz. - Wariaci nigdy się nie zorganizują do wspólnego działania!” (Michael P. Green, *1500 Illustrations for Biblical Preaching*, Grand Rapids 2000, s. 65).

Ta anegdota ilustruje, jaki potencjał rozwoju traci społeczność, której brakuje jedności. Brak jedności jest fatalnym stanem, a chrześcijanie powinni go unikać za wszelką cenę.

Nic bardziej nie szkodzi duchowemu zdrowiu społeczności wierzących niż brak jedności. Dlatego Paweł tak bardzo troszczył się o jedność i podkreślał, że życie w jedności jest nie tylko chrześcijańską zaletą, ale nakazem: „Dopełnijcie radości mojej i bądźcie jednej myśli” (Flp 2,2); „Niechaj każdy baczy nie tylko na to, co jego, lecz i na to, co cudze” (Flp 2,4).

Jezus jest naszym najwyższym wzorcem troski o dobro bliźnich. On, będąc bogatym, stał się ubogim, aby w ten sposób uczynić nas bogatymi (2 Kor 8,9). Tak więc nie powinno nas dziwić, że Paweł wzywa swoich adresatów do rozwijania Chrystusowego sposobu myślenia. Musimy podążać w ślady Jezusa, praktykując pokorę i posłuszeństwo wobec Boga. Choć nie jesteśmy w stanie w pełni pojąć uniżenia Chrystusa, jakim była Jego inkarnacja i przyjęcie człowieczeństwa, wiemy dość, by żyć w jedności ze sobą nawzajem.

Pytania do dyskusji

1. Co oznacza baczenie na dobro innych? Jak możemy to czynić w praktyce codziennego życia?
2. Dlaczego jedność między wierzącymi jest tak ważna? Co możemy czynić, by wzmacniać jedność w Kościele?

	<p style="text-align: center;">MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przewodniki- materiały uzupełniające treść „Lekcji biblijnych”. • Pytania- propozycje przebiegu zajęć i pytań do dyskusji w szkole sobotniej. www.adwent.pl dział: Studium biblijne • Materiał do „Czasu misji”: https://adwent.pl/czas-misji	<p style="text-align: center;">KONSULTACJE ONLINE DLA NAUCZYCIELI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wspólne przygotowanie do prowadzenia najbliższego studium Biblii. • Propozycje dodatkowych zajęć. • Odpowiedzi na pytania związane z treścią studium. • Wspólnota, modlitwa <p style="text-align: center;">każdy czwartek, godz.20.00 Zoom: 856 5129 9515 Kod dostępu: Biblia</p>
---	---	---